

Työehdot-osasto/Työläjäarvi

21.11.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Kirjallinen kuulemispyyntö 17.11.2022

HE 302/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 3 luvun väliaikaisesta muuttamisesta ja sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK kiittää lausuntopyynnöstä ja kannattaa hallituksen esitystä, jolla jatkettaisiin 6/2023 saakka työterveyshuollossa ja yksityisellä sektorilla maksettavia sairausvakuutuskorvauksia covid-19 testauksesta sekä rokotuksista.

SAK pitää tärkeänä, että Suomi seuraisi WHO:n, ECDC:n ja muiden EU-maiden esimerkkiä koronatehosterokotuksissa ja tarjoaisi niitä aikuisväestölle. Rokotuksissa tulisi pikaisesti ja turhaa byrokratiaa välttämällä hyödyntää myös työterveyshuoltojen ja yksityisen sektorin kapasiteettia. Suomi on ainoa EU-maa, joka ei tarjoa mahdollisuutta ei-riskiryhmäläisten aikuisten tehosterokotuksiin edes sote-henkilöstölle.

STM:n työikäisten rokotukset mahdollistava ohjauskirje pitäisi saada nopeasti operatiiviseksi alueilla. Pelkkä ns. vakavien, sairaalahoitoa vaativien tautitapauksien tarkastelu on liian kapea pohja tehosterokotuksien hyötyjen arvioimiseksi. Arvioinnissa tulisi huomioida myös lievempien tautitapauksien haitat ja kulut työpaikoilla ja yhteiskunnassa, mukaan lukien covidin pitkäaikaisemmat haitat ja riskit. Osa myös ns. lievestä tapauksista vaatii pitkän, jopa useiden viikkojen sairauspoissaolon sekä useita kontakteja terveydenhoitopalveluihin. Runsaat sairauspoissaolot aiheuttavat kuormitusta kaikilla työpaikoilla, ja sote-alan toimipaikoilla ovat vielä entisestään lisäämässä hoitovelkaa ja pidentämässä jonoja. Olisi siis tärkeätä, että muiden maiden esimerkkiä seuraten myös työikäiset saavat halutessaan tartuntariskiä vähentävän tehosterokotteen ja rokotustapahtumasta maksetaan sairausvakuutuksen Kela-korvaus.

Viruskierron vähentämiseksi on myös riittävä testaaminen tärkeätä ja näin ollen on perusteltua jatkaa työterveyshuollossa tai yksityisellä sektorilla tehdyn testin sairausvakuutuskorvausta. Halutessaan oireilevan tulisi päästä covid-testiin. On myös syytä huomata, että longcovid-tyypistä oireilua ilmaantuu n. 10 prosentille taudin sairastaneista (hieman erilaisia lukuja esiintyy eri tutkimuksissa). Suomessa ei esim. longcovid-klinikan asiakkaaksi pääse ilman, että covid on akuuttivaiheessa varmennettu laboriotestillä. WHO tosin katsoo, ettei longcovid-diagnoosiin tulisi edellyttää laboratoriovarmistettua tautia.

Työehdot-osasto/Työläjäarvi

21.11.2022

SAK esittää huolensa siitä, ettei tartuntatautipäivärahan helpotetulle maksumenettelylle tässä esitetä jatkoa, vaan menettely olisi loppumassa vuoden vaihteessa. Edelleenkin olisi tärkeää ettei tartuttavana liikuta kodin ulkopuolella, työpaikoilla ja opiskelupaikoilla. Covid-potilailla tartuttavuus kestää useimmiten vähintään 5 pv, vaikka oireita ei enää olisikaan tai ne olisivat hyvin lieviä. Tartuntatautipäivärahan helpotetun menettelyn loppuminen todennäköisesti vähentäisi myös testaamista ja tartuttavat henkilöt liikkuisivat entistä enemmän väkijoukoissa.

SAK esittää, että vielä harkittaisiin myös tartuntatautipäivärahan helpotetun maksatuksen pidennystä kesäkuuhun 2023 saakka. Mikäli tähän ei katsota olevan mahdollisuuksia, tulisi ainakin lisätä informointia siitä, että oireisena pysytään kotona. Tartuntataudista toipumisen jälkeen voisi myös olla suositeltavaa käyttää varmuuden vuoksi hengityssuojainta vielä muutamien päivien ajan ympäristön suojelemiseksi. Kotitestien käyttöä voisi myös lisätä. Näistä eri suojelutoimista tulisi lisätä informointia väestölle.

Jos tartuntatautipäivärahan helpotettu maksatus päättyy vuoden vaihteessa, on todennäköisenä seurauksena covid-tilastojen epävarmuuden lisääntyminen, testaamisen väheneminen, tartuttavana väkijoukoissa liikkumisen lisääntyminen sekä sairastuneiden työntekijöiden ja heidän työnantajiansa kustannuksien merkittävä lisääntyminen. Tavallinen tartuntatautipäivärahaa pienempi sairauspäiväraha tulee mahdolliseksi vasta 1+9 päivän omavastuuajan jälkeen, mikäli sairaudesta aiheutuva työkyvyttömyys edelleen jatkuu. Tätä lyhyemmät covid-sairausjaksot jäisivät siis tammikuusta alkaen kokonaan sairastuneiden työntekijöiden ja heidän työnantajiansa itse kustannettaviksi, ellei saataisi tartuntatautilääkärin todistusta sairaudesta ja eristyksen tarpeesta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

asiantuntijalääkäri Riitta Työläjäarvi
riitta.tyolajarvi@sak.fi
puh. 040 827 2988